

G a t w e e f c h u N w i s e s.

Nr. 35. Zettortdeena 1må September 1849.

Wilhelm Pantenius,
Selgawas latweefchu lauku draudses
Mahzitajs.

(Skattees Nr. 34.)

Bet nu behreneeki tà eepreezinati un pee kap-peem uskohduschi zelta maisi un kahdu malzinu nodsehruschi, steidsahs us mahjahm. Lai ne paleek garsch laiks us zella, meitas usdseed un lihgo, un luhgti weesi taisahs behreneeki lab-bumu mahjäas baudiht. Kà tè nu behres dserr un daschu deen' un nakt' darra aisgahjuscha drauga peeminnerhanu zenidami, to redseht ne esmu redsejis, arri ne esmu tahds, kas wissas pasauls wallodu tizz, isplausch un ispaude. Par ko teikt, ka musikanteem ne tihk behdu mel-dinu ween duhdoht, bet schee leekee gudrineeki un kahrdinati usnemim un usgreesch arri kah-dus dantschus, un eemuddina un iskustina jaun-neem lautineem kahjas! Tafahl deet un is-lustetees woi gribb woi ne gribb — un tà pee-will ir puismuhschu zilweku, kas meerigi bij fehdejis pee meelasta. Ne tizzu ka wiss teesa ko laudis un schulta-mehles melsch par behre-neekem. Waffarà, darba laikà semmes koh-pejam jel ne irr wallas deenas tà kaweht. Kungi dsenn pee darba; tad wissu neddelu beh-res jau ne warr dsert. Bet sakka: teesa gan, ka dasch atraitnis pehz kahdahn neddelahm jau nahk pee mahzitaja rahditees ar jaunu fain-neegi — un atraitnes arri labprahrt dsirdoht, kad winnas basnizà fauz lihds ar zitteem jaun-neem pahreem. Èa effoht us laukeem daschà novaddâ. Bet pilsehtà wiss zittadi. Tapehz pilsehtneeki gan arri smahde un zits apsmeij lauzineeki behres, jo pilsehtà irr gudri, skoh-leti, smalki ir lepni laudis. Sakka ta: kà tad klah-jahs mirruschu sahrkà likt istabà pee pascheem

ehdameem galdeem klah. Nelaikis pats jau ne ehdihs, un mirrona smakka weefeem gahr-dumu arri ne rahdihs; maise ne leen un firds paschu gahrdumu ne gribb ihsti peenkmt. Wee-su istaba, kur schurp turp staiga, schà tà runna, ehd un dserr, mirruscham jel ne irr pa-tihkama weeta! Pats jau isgahjis ar nahwes engeli zittà kambari, ne gribbejis wairt tur palikt. Tapehz ne weesu istaba, bet dsestra klehts un fluss kambarisch schim buhtu lab-baka duffas weeta. Un mahzitajam arri ne tihk brandwihna smakka, kad behreneekus us-runna ar Deewa wahrdeem! Wehl arri zits gohda wihrs man teizis tà: mihlais mahzitajs! par ko dohdeet juhs wallas aplameem eedseh-ruscheem musikanteem behreneeku svehtu mel-dinu sajaukt ar tahdu aplamu dantschu spéhle-schau un it par negohdu sahrkam usfehstees wissu! Draugs kahds ar mellu kappa krustu lai fehd wessels wissu. Rabbi saderr sahrks ar krustu — bet ne sahrks ar pijohli un bafi, kas kahrdina us krohga preekeem! — Woi mirro-nam zetta naudu un schahdas tahdas leetas arri wehl leef sahrkà?! To ne gribbu ne paivissam tizzeht, ka kristigi laudis tà wehl taggad dar-ritu, un tahdu paganu buhshanu un tizziwu wehl pee numis zitti zeenitu! Tehwu tehwi tà gan darrijuschi — bet tehwu tehwi arri biju-schi tumfchi paganu laudis! Tizzeja aplam tà: kad zilwels mirris, tad ee-ees tur gan labbakà buhshanà, bet tur debbesis buhshoht gandrihs tapat kà sché. Tur arri ehdischoht un dserschoht un bes naudas un wissadeem eerohtscheem jau ne pahtitschoht. Tapehz pagani mirronam eelikke sahrki: zetta naudu, pohdu ar putru un gattu, zirwi, nasi, ir schkehpi un sirga rihkus karrawihram, un feewahm dsirkles, pehrles un t. j. pr., lai buhtu tahdas leetas tudal

pee rohkas lad mirrons atmohstahs winna faulē. Af smejama paganutizzibā! Pats ar sawhm rohlahm tahdas leetas esmu atraddis pee mirroru satruhduscheem kauleem, lad 1829tā gaddā pee Aiskraukles mahzitaja muischas, pee Daugawas kraasteem israaklam kahdus wezzus paganu kappus. Redsi, daschu gads simtenu tahs fchē jau bija semmē ruhsejuschas, un mirrons nei naudu nei eerohtschus wehl ne bij panehmis lihds us winnu muhschu, bet pamettis fchē pihschlōs. Pats jau sahksi smetees par tahdu aplamu paganu tizzibu. Ko lai darra tas zilweka gars un dwehfele ar tahdahm pa-faules mantahm un tahdeem neekeem, kas mee-fai ween derr. Mehs Kristus zeenitaji jel tiz-zam un sinnam: „pasaule paet un winnas „kahriba;“ „lai gahdajam few mantas debbesi, „ko nedf kohdi nedf ruhfa maita.“ „Ta Deewa walstiba ne irr ehdeens un dsehreens, bet taifni-ha, meers un preeks eeksch ta svehta Garra;“ un pats Kungs Jesus fakka Matt. 22, 30.: „augschamzelschanas laikā tee nedf prezzehs, nedf taps prezzehti, bet tee buhs ittin ka tee Deewa engeli debbesis.“ Ta to nu wissi sinn un tizz, woi tad gan war buht teesa, ka Kristiti zilweki sawus mirrorus glabbadami sahrikā wehl taggad eelek tahdas leetas un tapat darra, ka mulki pagani! Teem kas to taggad wehl ta zeen un darra jebschu teem irr kristiga tiz-ziba, fcheem tas pateezi irr par leelu grehku un kaunu! Somehr warr buht ka zitti wehl ta darra; jo garru-wakkards wehl garris waddoht un teem meelastu taifoht mahjās, un gaidoht lai mirruschu draugu dwehfeles nahf ehst un padsertees. Tehwu tehwi paganu laikōs ta gan zeenijuschi un darrijuschi sawā tumfibā. Bet nu kristiti laudis taggad?! Woi pilsehtneekeem tē nau ko pasmeetees un kauschu tumfibū noscheloh? woi kristigam mahzitajam tē nau ko launotees svehtā duftschana un laudis mahziht un tahdu tumfibū isdſiht, it ka Kungs Jesus Jerusalemes basnizā isdſinnis tohs, ka svehtu Deewa nammu padarrija par slepkawu bedri. Woi tahda mahnu tizziba nau jaisdenn kas svehtu Kristus gaischumu ta famaita? — Un behrēs ta islustetes

un deet un plohsitees, ka dasch gohdigs namma-tehws jau aplam ne dohd wakkas kahsu deenās darriht, tas arri jau ne klahjahs. Jo pateezi kristiga firds nahwi un muhschibū zeen un peeminn ar svehtu bailibū un fwehtu preeku, un behrēs peeminn ka pascham sawā laika arri buhs ja-eet to zeklu turpu, kur lagadibū jadohd tam, kas paschus firds padoh-mus teesa. Kristigs behreneeks tapehz ap-luhko apdohmigi sawu firdsbuhfchanu, woi jau buhs gattawo, ka svehta bals fauks un teefas deena klah! Kristigam behreneekam arri firds pee lustschanas ne buht ne kerrahts, jo atraitnes un bahriku noskumfchana lihdszeetigu firdi gan skundina bet ne lezzina. Ta tapehz reds un dsird ka seetwa jeb wihrs, kas patlabban no Deewa zaur nahwes engeli sawā lau-libā isschikerti, jau taifahs atkal no jauna prez-zibas dsert un ne reis truhra laiku ne gribb pahrailst, jeb teizahs tadeht west jaunu fain-neezi jeb wihrū, ka lohpini jakohpj un semme jastrahda; — tad kristigam zilwekam, kas festu bausli un laulibū no firds zeen ka fwehtu kahr-tu ko Deewas pats eezechlis, lai debbezs wal-stib a pleschahs un lai zits zittam palihds firdi kohpt un deewabihjigi dsihwoht; tad tahda darrischana un tahdas behres pawissam jau ne patih! Mutte taifahs tahdus norah un ar svehtu mahzibū waddiht us kristigu buhfchanu. Tapehz pilsehtneezi ta jau ne darroht wiss.

Pilsehtā zittadi laudis, zittada buhfchana, zitta mohde! Af kahdi tē lihku-ratti! Ratteem jumts wirſū ar mellu wadmallu un ir stalti ſirgi preekschā ar melleem dekkem apklahti, ta ka kahjas un ausis ween firgeem redsamās. Pulihrechts sahrikā spihd ka speegelis un ap-seltiti missini sahrikām apklaht irr peenagloti. Pee kappa ſchohs gan noplehſch atkal, jo sinnama leeta, feltu un fudrabu ne nemſim tur lihds; lai paleek kahrigai pasaulei un nelaika mantineekeem! Behreneeki, wissi luhgti weesi, eet ratteem pakkal ka saldati pa diweem garrā reesē — wissi melli isgehrbuschees, galwu nokahruschi, kluſſu un rahmi, arri affaras flauka zits pateezi, zits atkal, ta fakka aplami laudis, sihdu lakkatu tiklai gribbedams rah-

dihit; arri melsch grehziga pasaule, ka dasch behreneeks nelaikim raddineeks un mantineeks buhdams, tapehz ar tahdahm behdigahm doh-mahm libklim effoh tafkal gahjis, ka galwu lauschoht un ne warroht fawilt,zik buhschoht nu wiana mantojama teesa, un woi tik ne parrei ne isdallischoht nelaika mantu.

Bet ko tik dauds kawetees ar tahdeem nelab-beem stahsteem un tahdu aplamu lauschu wal-lodu. Ko runnaht par to, ko wissi fenn deenahm jau sinn un proht, jeb wissur warr redseht. Esmu fohlijis, un arri patti firds man nessahs jums sinnu doht par juhsu firdsmihlaka Pante-nius aiseeschanu no schahs pasaules. Ee pateezi ko stahstiht!

(Turplikkam wairak.)

No Pehterburgas.

Peekta svehdeenà pehz wassaras-swehktu at-swehthes, 3schà Tuhli scha gadda, peedsihwo-jam sawas jaunas Latweschu luttura basnizas eswehftshanas deenu. Lihds schim bijam sawu deewakalposchanu eeksch mahzitaja namma leelas sahles turrejuschi. Pehrnajà pawaffari eesahkla to basnizu muhreht un gadda starpa tas darbs kluä pabeigts. Taulks un glihks un patihkams nu stahw muhsu Deewa-nams ar wissi kas jau pee basnizas peederr, pirma Latweschu luttura basniza eeksch Kei-sera pilsehtas Pehterburgas. Paseminaiga pa-teiziba augstam, schehligam Keiseram kas pir-mais tahdu baggatu dahnwanu dewis, ka to darbu warreja usfahkt. Lai tas debbes kungs winau par to arri baggatigi apswehti, ka winsch irr apschehlojees par sawu isklihduschu Latweschu luttura lauschu dwehselehm! Pa-teiziba tam Generala leelkungam, Baron von Vietinghoff, kas augstakais preeskneeks un gahdneeks (Patron) schahs draudses buhdams, neapnikkuschi puhledamees scho leetu irr istai-fijis. Lai Deews winnu par to eepreezina lihds ar winau mihleem peederrigeem! Pateiziba arri muhsu draudses basnizas-rahtei kas tik labbi par mums irr gahdajuisti, ihpaschi tam

weenam rahtes-lohzeklim, kas mums no sawas rohzbias tik dauds irr peemettis. Pateiziba wisseemewejeem, kas sawas dahwanas preeskch to basnizu samettuschi, tik labb schè Pehterburga, ka arridsan Widsemme un Kursemme, zeenigeem kungeem, mahzitajeem un wisseem tizzibas beedreem, kas muhs nau aismirfuschi, bet muhsu garrigu waijadisibu brahlgi peepil-dijuschi. Kamehr muhsu basniza stahwehs, mehs un muhsu behrni un behrnu-behrni peemminnesim sawu dwehselu labbadarritajus! — Ur pateizibas dseefmahm isgahjam no sawas wezzas deewakalposchanas weetas un eegahjam jaunà basnizà, muhsu firdis lezzinatas no svehta preeka. Muhsu taggadejais Patronis, tas zeenigs Obersts, Baron von Korff un dauds mahzitaji un kungi muhs waddija. Tas lee-laks pulks no muhsu draudses lohzekeem, tee latweeschu gwardijas saldati, gan ne bija klah, jo tee bij eeksch Keisera klausichanas aissgahju-schi us svechahm semmehm, tomehr wissa basniza bij lauschu pilna, un arri svechti tiz-zibu lohzeekli, ir dauds Kreewu zilweki, pree-zajahs lihds pahr muhsu preeku. General-Kon-fistoriuma peefehdetajs, Dohbeles mahzitajs Richter, eeswehftja basnizu, un pehz Latwiskas deewakalposchanas tappe arridsan Wahzbasniza turreta. Muhsu jauna basniza tohp par „Je-sus basnizu“ nosaulta, un tas Kungs, ka wahrdtu ta nefs, lai paleek eeksch tahs un eeksch mums!

No Birschumuischas.

Muhsu scha gadda wassara bija lihds schim wehfa un lohti flapja, kas aiskarweja labbibu un sahli winau augumà. Gandrihs 3 neddelas wehlak ne ka pehrn mehs rudsus plahwuschi un wehl neweens jaunu maiisi irr ehdis. Rudsi dauds masaki augumà, ka isgahjuschà gaddà un Deews sinn ka wehl no rihjahn isdohfees? woi fehklai geldehs? Bet ja arri geldetu, tad tomehr mehs ne warretum tohs iskult preeskch fehftshanas laika. Bet, paldees Deewam! muishas un magasihnes irr labba wezza fehla,

ar kō warram glahbtees. Urti no seena dauds masak effam fanehmuschi ne kā pehry gaddā, tomehr peetiku ja ne buhtu dauds maitahcts zaur leetu. Wehl dauds pławas neplautas. Waffaraji prischi un spehzigi stahw, wissuwairak ausas, kād tik agra falna to ne kers.

Mums bija 30ta Juhli pee Zehlabstattes kahda retti redsama notifschana. Atnahze kuggis no Polozkēs ar 2 masta kohkeem, ar zeetu wirspuffi un ar glihtu kuggu kambari, un aishgahje us Rihges. Schis kuggis tikkai ohlektu d'stumā uhdeni stahweja. Jau preefsch kahdeem 30 gaddeem 2 kuggi no Odeffas pilseftas pee melnas juhras, pawaffarā ar leelu uhdeni tā garram brauze, bet tee bija jau ohtrā gaddā zellā, un pehz scha laika libds schim ne weens kuggis wairs pa scho zekku irr brauzis. Tai 11ta August 1849.

L.

Teesas fluddinachanas.

Tai 22trā August f. g. irr Greeses mahzitaja waffrejas laukā melni-bruhna kehwe, 6 libds 7 gaddns wezza un masa no auguma fakerta. Talabb tohp tas, kam schi kehwe peederetu, no Leelas Eseres pagasta teesa s zaur scho usaizinahts, wisswehlak libds 3schu Oktober f. g. scheit peeteiltees un sawu kehwi prett barroschanas un fluddinachanas atlhdinsachanu prettim nemt; zittadi ar tu kehwi pehz liklumeem darrihs. To buhs wehra lukt! Leelas Eseres pagasta teesa, tai 23schā August 1849.

(L. S.) ††† R. Warmauský, pag. wezz.
(Nr. 419.) R. F. Witte, pag. teesa skrihw.

No Sallasmuischbas pagasta teesa s grhmatahm. Konkurses-leeta, kas par to nelaika Sallasmuischbas fainmeeka un meiera Kristapa Schmelina atstahtu mantu tohp teesata.

Teesas darrischnana tann 12ta August 1849.

Us pawehleschanu tabs Keiserfkas Majestees, ta Patvaldineeka wiſas Kreuvu Walsis ic. ic. ic., Sallasmuischbas pagasta teesa fluddina scho

Spreedumu:

Kad tas Kuraters tabs atstahtas mantas ta nelaika Schmelina, par to konkurse irr spreesta, teesa s preefschā sawu padohmu irr isdewiš, kā ar to Pehtera

Dittmiera atstahtu mantu warretu faderretees un salibgtrees, un kad winsch luhsis, lai saaizina tadehl wissus tohs, kam kahda maljadsiba, runnachana jeb prettimurunna schana schinni leetā un salihdsinaschana buhtu; — tod schi pagasta teesa to 10tu September deenu 1849 irr nolikuse par terminu, kur lai sanahl pee schibs teesas wissi tee, kam peekriht sawu padohmu schinni leetā isdoh. Tee kas ne nahks 10ta Septembera deenā, tā taps uſluhkoti, it kā buhtu schee ar meeru ar wissu, kā teesas preefschā norunnahs un kā faderreh. 2

Schis spreedumis no teesas irr fluddinahs 12ta August 1849.

(Pagasta teesas appaltschratsis.)

No teesas grhmatahm irr israfsijis, apleezinajis un apstiprinajis:

Joh. Fried. Rateyke,
pagasta teesas skrihveris.

Zittas fluddinachanas.

Tai 8ta August f. g. irr Schenberges muischā forklana gohrs, 8 tellu mahte, peeklihduse. Tas, kam schi gohrs peederr, marr to paschu prett barroschanas un fluddinachanas atlhdinsachanu scheit prettim nemt. Pehz 4 neddelahm no appaltschratsitas deenas to gohwi pagasta lahdei par labbu pahrdoht. Tai 23schā August 1849.

Lohpu-skattischana

schinni gaddā turrehs Kuldigā tai 18ta September, kas teemi lohpu audsinatajeem zaur scho pehz tecni §§. 10 un 11 to fluddinatu likumu tohp sinnamu darrichts. Kuldigas semmes kohpschanas beedriba, tai 23schā August 1849.

(Nr. 68.)

Dieektoriumis.

Leel-Behrsес Lamberta-tirgus, kas 17ta September deenā eekriht, irr scho gadd Schidu svehktu labbad kabdas deenas wehlaki nozelts, prohti tā, ka treschdeen tai 21ta September warrehs bohtis zelt un zettorddeen tai 22trā September tirgu turreht. 1

(Nr. 15.) Leel-Behrsес muischā waldischana.

Leelos Cejawas Eddinas tirgu schinni gaddā 8 deenos wehlaki, prohti 12ta September turrehs. Bohtes kluhs kā arveen jau pehz pusse deenas preefsch tami buhwetas. 2

Muischā waldischana.

Brīhw drīkēht.

No juhymallas-gubernias augstas waldischanas pusses: Hofrah de la Croix.

No. 277.